

Store bededag

Bededag, som også kaldes store bededag, falder altid fredag før 4. søndag efter påske. I dag forbinder mange dagen med varme hveder og konfirmationer, men dagen var oprindeligt tiltænkt bøn og faste.

Bededag siden 1686

Dagen, som oprindeligt hed *ekstraordinær, almindelig bededag*, blev indført i 1686 af biskop Hans Bagger fra Roskilde. Han fik i løbet af sine to første år som biskop indført hele tre faste- og bededage, men der er altså kun den ene tilbage i dag.

Dagen blev indvarslet allerede aftenen før, når kirkeklokkerne ringede som et signal til, at kroer og forretninger skulle lukke. Alle skulle faste, indtil gudstjenesterne var afsluttede, og i øvrigt afholde sig fra arbejde.

Vi spiser varme hveder, fordi bagerne ikke måtte arbejde store bededag og derfor bagte hvedeknopper, som smager særlig godt, når de bliver ristet dagen efter.

Varme hveder

Det betød, at bagerne ikke kunne levere friskbagt brød på bededagen. Derfor bagte de hvedeknopper aftenen før, som folk kunne spise lune eller varme op dagen efter. Heraf følger altså den skik, som de fleste danskere stadig kender: Man spiser varme hveder aftenen inden bededag. Traditionen kan dokumenteres fra midten af 1800-tallet, men er sandsynligvis ældre.

Et falsk rygte

Rygtet siger, at Christian VII's livlæge Struense indførte bededagen, men det er ikke rigtigt. Dagen fandtes længe før hans tid, men han får ofte æren for den, formentlig fordi det var en af de helligdage, der overlevede den store helligdagsreform i 1770, som Struense stod bag.